

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. VI. Archi-Episcopatus Bremensis. Das Ertz-Biſthum Bremen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

bile videtur, episcopus aulicus five domesticus augustissimi Imperatoris; Interim donatus est à sua Majestate Imperatoria titulo Principis Imperii, quin tamen votum aut sessionem habeat. Moderni cognomen est RUMMEL, olim in aula gloriosæ recordationis Josephi I. Imperatoris gratus.

Ultimo venit inter suffraganeos 12 Salisburgenses

Episcopatus Neostadiensis.
Das Bisthum von der Wienerischen Neustadt.

Modernus est natus ex illustrissima familia Comitum de Buchain-Schönborn.

§. VI.

ARCHI-EPISCOPATUS BREMENSIS.

Das Erz-Bisthum Bremen.

SUMMARIA.

1. *Archi-Episcopatus Bremensis ortus & progressus recensetur.* 2. *Recensetur Episcopatus Lubecensis.* 3. *Episcopatus Schleswicensis qualiter ortus & extinctus fuerit?* 4. *Ratze-*

burgense exordium & suppressio describitur. 5. *Schwerinensis ortus & interitus.* 6. *Idem refertur de Lebusensi.* & 7. *de Caminensi Episcopatu.*

1. Archi-episcopatus hic erectus fuit ab initio in episcopatum, fundatore Carolo Magno, circa annum 785. primusque ibidem episcopus fuit Willehardus; tandem anno 848. sub Ludovico Germanico episcopatus Hamburgensis & Bremensis fuerunt uniti in unum Archi-episcopatum, & se scribebat Archi-episcopum Hamburgensem, usque dum anno 858. Ansgarius se solum Archi-episcopum Bremensem scribere inceperit. Ultimus Archi-episcopus in ordine 42. Catholicus erat Christophorus e Ducibus

Brunsvicensibus, eratque simul Episcopus Verdensis, qui obiit anno 1558. Sepultus in ecclesia cathedrali Verdensi, cui successit prædefuncti Germanus frater Georgius, qui primus fuit amplexus confessionem Lutheranam. Tandem anno 1648. per pacem Westphalicam hic Archi-episcopatus fuit secularizatus una cum vicino episcopatu Verdensi, & sub titulo ducatus fuit coronæ Suevicæ cessus, ita ut duo capitula Bremensē & Hamburgensē nullum amplius habeant jus eligendi aut postulandi. Hujus Archi-

Archi - episcopatus suffraganeus
erat

Episcopatus Lubecensis.
Das Bisthum Lübeck.

2 Primitus fundabatur ab Ottone I. Cæsare Saxone episcopatus Oldenborgensis in ducatu Holsatiæ, circa annum 952. primusque episcopus Oldenborgensis erat Marco, qui episcopatus in suo persistebat vigore per annos 210. usque dum Oldenborgum fere in acervum lapidum fuerit redactus; quapropter episcopatus Oldenborgensis translatus in urbem Lubecensem. Duodecimus & ultimus episcopus Oldenborgensis & primus Lubecensis erat Geroldus qui obiit an. 1162. Ultimus episcopus catholicus & in ordine episcoporum Lubecensium 27. erat Henricus III. cognomento Buchholz, qui obiit anno 1535. primus autem confessionem Lutheranam introduxit & amplexus est, Detlevus episcopus Lubecensis, ex familia de Reventlau.

Per pacem Westphalicam etiam hic episcopatus prope fuisset omnino secularizatus, & domui Holsatiæ hæreditarie cessus, nisi Johannes X. tunc temporis episcopus licet Catholicus, episcopatum conservasset; in cujus protectionis recognitionem, capitulum Lubecense episcopo promiserat, quod post ejus obitum adhuc sex successores episcopos ex domo Holsatiæ velit eligere. Adeoque in hac ecclesia adhuc resi-

dui Canonici habent jus eligendi episcopum, & expleto ac expirante pacto ratione domus Gottorpicensis, quin rursus succedendi jus devolvatur ad catholicos, non est dubitandum, Alter nunc sequitur suffraganeus

Episcopatus Silesvicensis.
Das Bisthum Schleswig.

Qui initium hausit circa annum 946. cujus foundationem aliqui adscribunt Ottoni Magno, alii Haraldo VIII. tribuunt. Primus ibidem episcopus erat Marco, antea Ottonis Magni cancellarius. Ultimus & in serie episcoporum 35. Catholicus episcopus erat Godeschalcus de Ahlesfeld, electus anno 1509. & mortuus anno 1541. qui usque ad agonem fortis in fide persistit, licet idcirco multis agitatus hostium impugnationibus. Primus vero Lutheranus episcopus successit Tilemannus de Hussen. Tandem Fredericus II. Rex Daniæ episcopatum occupavit, & redditus episcopales cameræ suæ applicavit, canonicatus tamen remanserunt, & a domino territoriali conferuntur. Alter succedit suffraganeus

Episcopatus Ratzeburgensis.
Das Bisthum Raseburg.

Nomen sortitur ab urbe ejusdem nominis, fundatorem vero habuit Adelbertum Archi-episcopum Hamburgensem, circa annum 1058.

Xx 3

primus-

primusque ibidem episcopus fuit S. Aristo. Ultimus ad agonem usque catholicus, & in ordine trigessimus episcopus erat Christophorus de Schulenburg; ejus successor Christostophorus II. e ducibus Mecklenburgensibus, se Lutheranum professus, & primus confessionem Lutheranam anno 1566. in ecclesiam cathedralem Ratzeburgensem introduxit. Tandem per pacem Westphalicam hic episcopatus, uti etiam Schwerinensis Adolpho Friderico Duci Schwerinensi jure hæreditario & cum voto ac sessione in comitiis fuerunt cessi, & insuper canonicatus utriusque ecclesie extincti. O deploranda Germania! Alter subsequitur suffraganeus,

Episcopatus Schwerinensis.
Das Bisthum Schwerin.

5 Exordium hausit circa annum 1058. ab eodem Adelberto Archiepiscopo Hamburgensi, de quo paulo ante dictum est; primi tres episcopi domicilium habuerunt Mecklenburgi, donec tertius episcopus dictus Benno sedem transferretur Schwerinam; curia tamen episcopalis iterumque vigeat in Butzow. Primus ibidem episcopus erat Joannes, Natione Scotus, qui Schwerinensi ecclesie præfuit annis octo. Ultimus episcopus catholicus & in serie episcoporum trigessimus quartus, erat Petrus Wolckovius, cujus successor no-

mine magnus ex Ducibus Mecklenburgensibus, primus fuit amplexus confessionem Lutheranam, eamque per totum episcopatum introduxit, & tandem anno 1543. uxorem sibi elegit. Hic episcopatus per pacem Westphalicam secularizatus & hæreditario jure, cum voto & sessione in Comitiis sub titulo Principatus fuit cessus Ducibus Schwerinesibus. Hunc ordine excipit suffraganeus

Episcopatus Lebusensis.
Das Bisthum Lebus.

Nomen traxit ab urbe & curia⁶ episcopi, quæ sita est in intermedia Marchia ad Oderam fluvium; initium verò sumpsit à fudatore Miecislao I. qui primus fuit Christianus regens Polonia, circa annum 962. Primus hujus cathedræ episcopus fuit S. Stephanus. Hic episcopatus ab anno 1608. est incorporatus Electoratu Brandenburgico. Huic succedit suffraganeus

Episcopatus Caminensis.
Das Bisthum Camin.

Episcopatus hujus initium ex⁷ eo profuit, quod Julini in Pomerania circa annum 1128. fuerit institutus episcopus nomine Albertus, in Franconia natus, qui obiit anno 1158. sub cujus successore Danis Julinum devastantibus, episcopatus fuit Caminum translatus, quo tempore Dux Pomeraniæ suam arcem Caminensem episcopo in curiam obtulit,

obtulit. Ultimus ad agonem usque constans catholicus, & in serie episcoporum Caminensium vigesimus quintus erat Erasmus nobilis de Mannteuffel. Tandem per pacem Westphalicam hic episcopatus fuit secularizatus, canonicatus & præbendæ cathedrales extinctæ, ac omnia Domui Brandeburgicæ hæreditario jure cessa.

§. VII.

DE ARCHIEPISCOPATU VESUNTINO.

SUMMARIA.

1. *Archi-Episcopatus Vesuntinus describitur.* 2. *Ejus suffraganeus Basileensis.* 3. *Lausannensis.* 4. *An pax religiosa & instrumentum pacis Westphalicae obstringat Catholicos, ubi*

refertur fundamentum partis negantis. 5. *Ponuntur rationes sententia affirmantis.* 6. *Quid hac sententia posterior respondeat ad argumenta opposita?*

1. **Archi-Episcopatus Vesuntinus,** germanis Bisanß / gallis Besaçon, situs est in Comitatu Burgundiæ, quæ a Gallis dicitur Franche Comté, & initium traxisse perhibetur à S. Lino circa annum Christi 54. qui S. Petro in Pontificatu postmodum successit. Hic episcopatus in pace Neomagensi coronæ Gallicæ fuit celsus, Archi-episcopus tamen est adhuc immediatus S. R. I. Princeps, qui etiam post dictam pacem Neomagensem per suum legatum comparuit in comitiis Ratisbonensibus. Modernus & in serie Archi-episcoporum nonagesimus est Franciscus Josephus ex familia de Grammont. Hujus Archi-episcopatus primus suffraganeatus est

Episcopatus Basileensis.
Das Bisthum Basel.

Initium traxisse fertur circa annum 237. a S. Pantalo primo ibidem episcopo; modernus & in ordine episcoporum septuagesimus est Reverendissimus ac Celsissimus S. R. I. Princeps ac Dominus, **D. JOHANNES CONRADUS,** ex perillustri familia de Reinach, electus anno 1705. Nuncupatur hic episcopatus ab urbe Basilea, exinde, quia episcopi ante hac ibidem residerunt; nihil autem juris in hanc civitatem episcopo competit moderno tempore. Episcopi residentia & curia est Bruntruti. Canonici cathedrales sunt 17. estque capitulum Felsbergæ in Salzgau.

Inter hæreditarios hujus episcopatus officiales, Dapifer est eques de Schönau, Marechallus est nobilis